

УДК 808.51: 304

Кайтанюк Яна Олександрівна

студентка спеціальності «Професійна освіта.

Документознавство», Національний педагогічний

ніверситет імені М.П. Драгоманова

м. Київ

*Науковий керівник – Субіна Оксана Олександрівна к.п.н., доцент кафедри
теорії та методики професійної підготовки*

ПРОФЕСІЙНІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ СПІЧРАЙТЕРА

Ще з давніх часів виникнення писемності оратори писали замовні промови для заможних людей. Такими були давньогрецькі філософи Демосфен, Ісократ, Кастор Родоський, Перікл та інші. У сучасних умовах інформаційного суспільства, професія спічрайтера вважається не менш складною і відповідальною ніж професії журналістів, піарників, рекламників, редакторів та ін. Модне останнім часом слово "спічрайтинг", лише на перший погляд означає якусь нову, небачену досі професію. Насправді ця спеціальність існує досить давно і має свої усталені традиції (Спічрайтер - хто це, 2019).

Speechwriting – з англ. «написання промови» – підготовка і написання текстів для усних виступів перед аудиторією (Вікіпедія, 2018). Це робота, де життєвий досвід і здатність говорити лицем до лица з клієнтом важливіше, чим вищий рівень наукової атестації. Можна бути дуже грамотним, досконало знати пунктуацію і орфографію, але без творчості, гумору і широкого розуміння контексту неможливо оволодіти професією спічрайтера в повній мірі.

Кожен вид людської діяльності передбачає використання певних прийомів, способів, операцій з метою досягнення цілей. Так як наше суспільство сьогодні неможливо уявити без інтенсивного обміну інформацією, то особлива увага надається мистецтву монологу, діалогу, переконанню. Саме політики і бізнесмени мало не щодня виголошують великі та малі промови, читають доповіді, дають інтерв'ю, звертаються до своєї аудиторії через канали ЗМІ. Було б дивно припускати, що ці люди самі вигадують тексти своїх виступів або говорять експромтом.

Точні технології впливу на аудиторію хвилюють сучасних діячів не менше, ніж їх попередників, тому що від цього залежить, чи буде імідж позитивним. Написання для них текстів виступів, презентацій, доповідей тощо – професійний обов'язок особливого розряду фахівців – спічрайтерів. Спічрайтер – одна з основних професій в області PR. Фахівець враховує цілі виступу, аудиторію, характер виступаючого, його манеру говорити, лексичний запас і складає такий текст, який справить на слухачів потрібне враження (Спічрайтер, 2019).

Аналізу зазначеної проблеми присвячені роботи вітчизняних і зарубіжних учених. Зокрема, заслуговують на увагу дослідження Г. Почепцова, А. Кривоносова, А. Колеснікова, Н. Гоманькова, Е. Калиновського, В. Кулябиної та ін.

Більшість спічрайтерів не мають спеціальної підготовки, як правило, вони поєднують загальну гуманітарну освіту (наприклад, в галузі політології, філософії, філології) з великим досвідом роботи в політиці, державному управлінні, журналістиці або інших суміжних областях.

Спічрайтер повинен враховувати всі нюанси при написанні тексту: мету виступу, перспективну аудиторію, характер виступаючого, його лексичний запас, манеру говорити і становить текст, який справить на слухача необхідне враження. Важливу роль для спічрайтера відіграє знання психології, вміння інтуїтивно відчутти і вловити тон, манеру і стильові особливості мови людини, для якої він пише. Можна скласти чудовий текст, цікавий і бездоганний з точки зору норм мови, але абсолютно не відповідний характерним рисам мови і іміджу спікера. Адже мова доповідача є частиною його образу, причому дуже важливою. Саме тому особисте знайомство і глибокий аналіз психолінгвістичних якостей мови самого виступаючого – запорука успіху спічрайтера. Який за величиною текст може запам'ятати шеф, слова, які він не може вимовити, інтонації, які він вважає за краще, – все це спічрайтер повинен знати як «Отче наш» (Никонова М. Н., 2012).

Підйом ЗМІ і телебачення зробив публічні промови ще більш важливим елементом кампаній і політичного життя. Один «промах», одне невірне слово – і кандидат все життя буде стикатися з роликами, що експлуатують цю помилку, або новинними репортажами, що тиражують його помилку.

Спічрайтери, не дивлячись ні на що, повинні вміти сприймати критику, залишати своє «єго» за лаштунками і адаптувати те, що вони вважають «прекрасним зразком красномовства» до потреб клієнта. Можливо, це один з найскладніших аспектів процесу підготовки промов. Спічрайтер може вірити в свою промову і ідеї, які вона висловлює, а метушливий клієнт або чиновник, який навіть не в змозі чітко висловити свої претензії до мови, велить йому все це переробити. Специфікою роботи спічрайтера є те, що він повинен завжди залишатися «в тіні». Чим непомітніше його робота, тим краще для його кар'єри.

Хороший спічрайтер володіє такими рисами: гуманітарним складом розуму, комунікативною культурою, професійними навичками роботи з текстом, умінням чітко і лаконічно висловлювати свої думки в письмовій формі, ерудицією і високою загальною культурою, професійною підготовкою як фахівець зі зв'язків з громадськістю, креативністю, емоційною стійкістю в стресових ситуаціях, відповідальністю (Спічрайтер хто такий?, 2013). Професія передбачає вміння сприймати критику та зауваження, а також гнучкість і мобільність, можливість своєчасного внесення змін в міру необхідності.

Спічрайтери працюють безпосередньо з керівниками або лідерами, щоб визначити, на яких саме моментах і аспектах теми варто сконцентрувати свою увагу (Вікіпедія, 2018). Вони пишуть такі тексти, які можуть повести за собою людство. Всі відомі нам фрази, що записані в історії як вислови великих, насправді належать саме спічрайтерам. Одним з найважливіших навичок є вміння працювати одночасно над кількома різними за змістом виступами. Важливо також навчитися керувати своїм часом так, щоб бути в змозі вкластися з написаним виступом у найкоротші терміни. Спічрайтери

повинні бути готові слідувати принципу анонімності, лише деякі зізнаються офіційно. Основна мета спічрайтера сьогоднішнього дня – допомогти підприємствам і організаціям, окремим особистостям правильно спілкуватися зі своєю аудиторією, знаходити з нею спільну мову і розташовувати до себе. На відміну від копірайтерів, спічрайтери створюють аналітичні матеріали, розраховані не для конкретного рекламування або PR-просування, а для роботи з аудиторією, популяризації теми, пояснення тих чи інших фактів і подій перед великим зібранням осіб. Вони працюють з людиною, яка буде вимовляти створений ними текст, і при цьому орієнтуються на аудиторію, для якої текст буде звучати.

Список використаних джерел та літератури

1. **Вікіпедія.** (2018) Політичний спічрайтинг. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. **Спічрайтер – хто це?** Тіньові майстра публічних виступів. (2019). URL: <https://faqkr.ru/publikacii-ta-napisannja-statej/161453-spichrajter-hto-ce-tinovi-majstra-publicnih.html>
3. **Спічрайтер.** URL: https://www.robota.lviv.ua/index.php/business/ABC_jobs/spichrajter
4. **Спічрайтер хто такий?** (2013). URL : <http://biznes.taina.kiev.ua/spichrajter-hto-takyj/>
5. **Спічрайтинг: учеб. пособие.** Никонова М.Н.(2012). URL: https://studopedia.ru/7_63046_tema--spichrajting-kak-vid-professionalnoy-deyatelnosti.html.